

Nr 12.*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om municipalfullmäktigevalens sammanförande med landstingsmanna- och kommunalfullmäktigevalen till en förrättning.*

Uti en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 116, av herr *Holmbäck* hemställes, »att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till sådan ändring av den kommunala vallagen, att municipalfullmäktigevalen sammanfördes med landstingsmanna- och kommunalfullmäktigevalen till en och samma förrättning.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 11 § kommunala vallagen skola allmänna val av landstingsmän, kommunalfullmäktige och stadsfullmäktige förrättas tredje söndagen i september månad samt av municipalfullmäktige första söndagen i oktober månad. Annat val än allmänt kommunalval skall äga rum å sön- eller helgdag, som sist tjugonde dagen förut bestämmes; sådant val av municipalfullmäktige må dock icke förrättas å samma dag som landstingsmannaval för samhället.

Några olägenheter av ett sammanförande av landstingsmannavalen med kommunalfullmäktige- och stadsfullmäktigevalen ha enligt motionären icke visat sig; systemet har med gott resultat prövats i full utsträckning vid två val. Vid sådant förhållande kunde ifrågasättas, om icke även ett sammanförande av municipalfullmäktigevalen till samma förrättning som landstingsmanna- och kommunalfullmäktigevalen vore lämpligt. Trenne val skulle då komma att äga rum å en och samma dag.

Frågan om ett sammanförande av municipalfullmäktigevalen med landstingsmanna- och kommunalfullmäktigevalen blev föremål för uppmärksamhet vid 1926 års riksdag, då bestämmelser tillkommo, som möjliggjorde ett samtidigt förrättande av val av landstingsmän och kommunal- respektive stadsfullmäktige. Föredragande departementschefen (prop. nr 107) sade sig emellertid då icke kunna tillstyrka, att tre val förrättades samtidigt, och framhöll, att ett medgivande härav åtminstone ej borde göras, förrän erfarenhet vunnits angående gemensam förrättning av valen av landstingsmän och kommunalfullmäktige. Med anledning av vid 1935 års riksdag väckta motioner om beredande av möjlighet att anordna kyrkofullmäktigeval samtidigt med val av kommunal- eller stadsfullmäktige yttrade konstitutionsutskottet (utl. nr 9), att, förutom andra skäl, även valtekniska talade emot ett sammanförande av kyrkligt och borgerligt kommunalval. Mer än två allmänna val kunde nämligen enligt utskottets mening icke lämpligen sammanföras

till en och samma valförrättning. I överensstämmelse med utskottets hemställan avslogos motionerna av riksdagen. Sedermera har frågan om gemensam förrättning av valen av landstingsmän samt kommunal- och municipalfullmäktige upptagits till behandling av den utredning (SOU 1941: 28), som föregick 1942 års ändring av den kommunala vallagen, varvid bland annat stadgades en obligatoriskt gemensam valdag för val av landstingsmän samt kommunal- respektive stadsfullmäktige. De sakkunniga uttalade därvid, att ett sammanförande av jämväl municipalfullmäktigevalen till samma valdag icke syntes böra ske, enär praktiska hinder mötte att i ett valdistrikt med ett större antal valdeltagare samtidigt förrätta flera än två val.

Utskottet, som ej finner något bärande skäl till förändrat ståndpunktstagande i frågan föreligga, kan därför icke tillstyrka en utredning i motionens syfte och hemställer alltså,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 april 1947.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Karl August Johanson, Mattsson, Lindén, Sandberg, Söderdahl, Bror Nilsson*, fru Alm, herrar Englund* och Bergh; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Thorell*, Nordström i Torsby, Nolin*, Kyling, Norén, Spångberg, Edberg, Johnsson i Stockholm och fru Björck.

---

* Ej närvarande vid justeringen.